

sig en klar Forestilling om de tilstedeværende Bønselighebers Natur, og navnlig om det kunde gjort noget Overslag over de Udgifter, som Lovforslagets Gjennemførelse vil paalægge saavel Kjøbstæder som især Landkommuner, samt om det tillige havde nogen Kundskab om den forskjellige Eone til at udrede disse. Men Regeringen har ikke set sig istand til at medgive Lovforslaget saadanne Oplysninger; og Erklæringer fra Brovsterne, som den med stor Beredvillighed bagefter har forskaffet Udvalget, ere tildels ufuldstændige og desuden afgivne fra saa forskjellige Synspunkter, at Flertallet ikke af dem har kunnet hente en saa tilstrækkelig Veiledning, at enhver Tvivl har kunnet hæves.

Flertallet billiger, at Skolepligtens gamle Grændser: det fyldte 7de og det fyldte 14de Aar, ere beholdte (§ 1); dog saaledes, at det tillades baade at rykke dem frem til det 6te Aar, hvortil Skolekommissionens Samtykke formentlig ikke er nødvendigt, og til at frigjøre sig for Pligten et Aar tidligere, men kun naar Skolens almindelige Maal fuldkomment er naaet. Til at lade et Barn forblive i Skolen udover det 15de Aar vil derimod et Samtykke formentlig være nødvendigt.

Flertallet anser det for nødvendigt at kunne straffe Skoleforsømmelser med Bøder; men det har ingenlunde kunnet finde de hidtil bestaaende Bestemmelser herom hensigtsmæssige, idet Bøderne ere altsor lave til at være følelige og Beregningsmaaden saare uheldig, hvorfor det hele System har fremkaldt Uvillie. Flertallet maa langt foretrække de Bestemmelser, der af Landsthingsudvalgets Flertal bleve bragte i Forslag i 1874, og som det med nogle mindre Ændringer foreslaar optagne i nærværende Lovforslag, idet disse Bestemmelser give Kommunalbestyrelsen Ret til at skjønne om Forsømmelsernes mere og mindre udfølelige Aarsager, og til at fritage for Straf ikke blot i de Tilfælde, hvor en gyldig Undskyldning hæves, men ogsaa i dem, hvor Villien kun har været svag, men ikke ond, og derimod tilstede at straffe de Modvillige og Trodsende følelig. Disse Bestemmelser, der udgjøre 3 nye Paragrafer, tilraades indsatte istedetfor § 3.

Flertallet betragter det som det foreliggende Lovforslags store Fortrin fremfor det tidligere, at det indfører Forberedelses- eller Forskoler (§ 4), i hvilke de yngste Børn kunne lære de første Færdigheder, der hidtil have spildt Lærerne i Borger- og Almueskolerne saa megen Tid og Møje og forhindret, at de ældre Børn kunde føres ud over et lavt Trin i Kundskab. Og skal Skridtet gjøres, saa billiger Flertallet, at det tages helt ud, eller at det gjøres Alle til Pligt at indføre disse Skoler, og ikke henstilles som Noget, der beror paa Forholdene, paa Tilstedeværelsen af Skolestuer, Lærere o. desl.; thi da er det saa meget visere, at mange Kom-

muner ville undlade at oprette Forskoler, som det er klart, at de ville paaføre alle en forøget Udgift, om det end ikke kan siges hvor stor. Noget Hensyn mener Flertallet imidlertid, at Loven bør tage hertil. Medens der vel ingen Tvivl kan være om, at saavel Kjøbstæderne som de større og mere velhavende Landkommuner i Løbet af nogle Aar, vi foreslaa 3, ville kunne faae deres Forskoler i Gang, saa er der andre Egne, navnlig i det nordlige og vestlige Jylland, hvor Bønselighederne ere saa betydelige, at der formentlig ikke blot bør indrømmes en længere Hensstand, men hvor man, naar Børnenes Antal ikke er større eller Afstanden fra Kommuneskolen ikke længere, end at Hensigten nogenlunde kan naas under den bestaaende Ordning, vistnok ogsaa foreløbig bør nøies med denne. De øvrige lempende Bestemmelser, som findes i Lovudkastet, navnlig om Antagelsen af uexaminerede Lærere og Lærere og om Valget af Skolestuer paa forskjellige Steder, tiltraader Udvalget at bevare og foreslaar flere tilføiede, saasom at Antallet af disse Skoler ikke behøver at svare til Kommuneskolernes, at samme Lærere eller Lærere kan undervise i 2 Forskoler, og at Bestemmelserne i Lov 8de Marts 1856 § 2 ikke gjælde, naar kun Skolestuerne have en passende Størrelse, og der sørges for Ventilation.

3 Bestemmelserne om Forskolerne, som Flertallet har tilladt sig at optille i 4 nye Paragrafer under § 4, findes der kun en eneste, hvori det væsentlig afviger fra Lovforslaget. Flertallet kan nemlig ikke finde det rigtigt at bestemme Forskolerne for 3 Aargange af Børn, men maa bestemt holde paa, at de beregnes paa 2, fra det 7de til det 9de Aar, fordi det neppe vil være overkommeligt for een Lærere eller Lærere at hyskesette mere end 2 Guld Børn i den unge Alder — selv om de tilsammen ikke ere mange — paa en saadan Maade, at noget Virkeligt udrettes, især da Undervisningstiden om Vinteren maa være meget kort.

Fra Forskolerne gaar Flertallet over til „de egentlige Skoler“, der ogsaa omhandles i § 4, og som det foreslaar at kalde: „Kommuneskoler“, efter som dette Navn alt bruges i Kjøbstæderne og ligesaa godt kan bruges paa Landet. Medens nu flere Bestemmelser kunne og bør være fælles for Kjøbstæderne og Landets Kommuneskoler, formener Flertallet, at Loven bør fastsætte Deling i eetaarige Klasser som Regel og en længere, efter Aarstiderne uforandret, Skoletid for Kjøbstadskolerne, medens Forholdene paa Landet nødvendiggjøre Lempelser i begge Henseender. Muligheden af, at enkelte store og velhavende Landsogne kunne indrette deres Kommuneskoler eller en enkelt af disse med flere end to Klasser, maa visstelig staa aaben, men Reglen vil dog blive, at Landsbyffolerne kun faae to, og af Hensyn til de Udgifter, som Forskolerne ville kræve, bør formentlig disse to Klasser kunne undervises, hver for sig, af een Lærere, saaledes